

Передплата

«РУСЛАНА» вилосити:
в Австрії:

за цілий рік . . . 20 кер.
в пів року . . . 10 кер.
на чверть року . . . 5 кер.
за місяць . . . 1/70 кер.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми вареш: а не возьмеш млоста і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5¹/₂ год. пополудня.

Редакция, адміністрация і
експедиция «Руслан» під
ч. 1. пл. Дембровского (Хорун-
щини). Експедиция місцева
в Агенції Соколовского в
пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше
напопередне застереженя.—
Рекламації неопечатаніє
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стрі-
чки, а в «Надісланім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Загнали ся!

(×) Всепольський напад понеділко-
вий на руских студентів в львівськ-
ім університеті був, як тепер з усіх поз-
нак і проявів показує ся, наперед обду-
маний і добре зорганізований. Треба та-
кож зазначити, що всі ті визиваня і під-
юджуваня всепольского дневникарства
проти Русинів і заяви до всепольскої
молодіжи, ухвала професорів під на-
пором всепольского дневникарства,
котра відносить польскість львівсь-
кого університету аж до XVII столі-
тя, відтак віче на стрільниці під про-
водом таких загорільців всепольских,
як Гломбінський, Дуніковський і То-
машевський і похід по місті — все те
було в тісній звязи з понеділковим
нападом передовсім на руских богосло-
вів, котрі зібрали ся на виклади. А сі
наші виводи основуюмо не лише на
причинній звязи сих подій, на яку ми
вже вчера вказали, але на голосах са-
мого польского дневникарства. Przegląd
в ч. 54 в хроніці з 4. марця пише зов-
сім виразно і вказує на ту роботу все-
польску п. з. що Z podziemnych kno-
wań, що якась obca ręka (очевидно вар-
шавських зайдів Василевского et comp.
objęła reżyserję w sprawie zatargu pol-
sko-ruskiego, що та рука układa scenę,
aby rozjątrzenie Polaków na Rusinów i
Rusinów na Polaków ani na chwilę nie
ustawało, lecz owszem wzmagало się z
każdym dniem. Спершу, як зазначає
Przegląd про виставу театральну ама-
торську, яка мала відбутися заходом
товариства ім. Котляревского в салі
„Gwiazdy“. Сі підземні агітатори розки-
нули отже по польски і по німецки
печатані картки, котрими заалармували
львівську суспільність, що нібито
Русини хотять звеличати на сій виставі
руских академиків, «którzy mordowali
(sic!) polskich profesorów (все очеви-
дно з таким прибільшуванем і помно-
жуванем!) і взивали всепольскі тов-
пи, щоби справили »lanie« (значить,
устроїли розбишацкий напад на
Русинів).

Що ціла та робота і організація
виходить під командою всепольского
Słowa, на се ми вже вчера вказали з
наведенем его власних покликів, а в
ранішнім виданю Słowa з 5. марця пи-
ше оно зовсім виразно: „A więc postanowio-
no zorganizować samobronę uni-
wersytetu w ten sposób, że powoła-
nym do tego czynnikom akademickim
(rząd narodowy! Ред.

Русл.) podali zebrani dokładne swe
adresy z postanowieniem dat, gdzie i
kiedy o każdej porze dnia można by
ich znaleźć, celem powołania do
pełnienia obowiązków“.

Отже не власти університетскі ма-
ють берести ладу і порядку в універ-
ситеті, не значать вже нічого урядові
ласти краєві і державні, а творить ся
samobrona (як свого часу в давній
Польщі проти королівської власти
кождий бунтний шляхтич організував
собі samobronę!), творить ся якийсь
rząd narodowy, закритий смоквиним
листочком powołanych czynników
akademickich, котрий заводить справ-
дешню мобілізацію, готову кождої
хвилі до бою, на всякий поклик
powołanych czynników akademickich!

Пополудневе Słowo з 5. марця та-
кож зовсім виразно зазначає обду-
ману з гори звязь всіх тих подій, на
яких причинову звязь ми вказали, а
іменно противставить урядовим чин-
никам, котрі нічого занедбали спов-
нити свій обовязок, szereg patriotycz-
nych uchwał powziętych przez lwowską
Radę miejską, sejmową interpelację z
27. lutego, deklarację profesorów uni-
wersytetu z 2. marca, wreszcie im-
ponującą manifestację (віче і похід
недільний), а додає, що wczoraj-
szy czyn młodzieży (котра по думі
Słowa spisała się po rycersku!) przyczynił
się ostatecznie i znakomicie do odzyska-
nia równowagi u naszego ogółu. Від-
так признає зовсім ясно Słowo polskie:
„Zestawiając wszystkie owe akty, do-
strzegamy w nich organie zny związek
i godną uwagi konsekwencję“.

Тепер отже ясно, що то не якась
obca ręka все те устроює, що се не по-
ходить з podziemnych kno-
wań, але що все те робить ся зовсім
явно, в білий день без сорому, що
тут рука в руку ідуть народові
жандарми всепольскі з всепольски-
ми професорами університетскіми
і всепольскою академічною молоді-
жою, а до того втягають гімназійну
молодіж, як ми вже вчера зазначили,
бож в такий нікчемний спосіб мані-
фестує ся директор-педагог Томашев-
ський, виставляючи прилюдно на глум
некультурність руского народу, у
котрого дві доби в літературі „нічого
не було — нема нічого!“ Ві второк
ходили навіть висланники сеї органі-
зації по гімназіях, взиваючи гімна-
зійну молодіж до участі у вічу на
техніці.

Але якнебудь Słowo polskie і его

прихильники зтирають руки з радості,
що так удала ся їм мобілізація проти
Русинів, інші польскі дневники почи-
нають діставати Katzenjammer після
сеї мнимої побіди, після сего rycerskiego
popisu młodzieży naszej і трублять до
відвороту. Навіть Dziennik Polski на-
кликав молодіж польську, щоби не до-
пускала ся дальших нападів на руских
академиків, бо се будуть викорис-
тувати Прусаци проти познанських
Поляків, а Przegląd в ч. 54 намагає
ся оправдати напад всепольских ака-
демиків на руских богословів тим,
що нібито він споводований до-
зволом ходженя на виклади руским
учасникам подій з 23. січня і про-
вокаційним захованем руских студентів
супроти польских колегів. Тимчасом
на основі наших інформацій такого
провокаційного захованя руских
студентів не було, а навпаки сиділи
спокійно одні побіч других, тим
більше, що головні учасники подій з
23. січня або повиїздили після
визволення зі Львова, або лежать ще
хорі і на виклади не ходять. До-
перва візване Słowa, щоби польскі
студенти не стерпіли побіч себе
руских товаришів, дало почин до сеї
провокації і до викиданя руских
товаришів. Тепер бачать отже
Поляки, що загнали ся в своїй
загорілості і що з сего можуть
вийти необчислимі наслідки і
трублять до відвороту або намагають
ся оправдати сю загонистість і
загорілість всепольских очайдухів.

Привернена рівновага?

Przywrócona równowaga — пише
Słowo polskie на чолі вчерашнього
числа. І ми кажемо те саме: привер-
нена рівновага та тільки що до
вчинків самих студентів.

Але якраз не вирівнане те
квантум терпіння, яке мусіли пере-
нести рускі студенти, супротив сеї
безкарности, якою тішать ся
польскі хулігани, хотяй допу-
стили ся далеко більшого навіть
злочину в університетских мурах.

Деж дів ся прокуратор, де є ся
енергія поліції? Де є ті арештовані
Поляки за обмежене личної
свободи, за покаліченє руских
богословів, за знищенє лавок
і дверей, за викликанє збіговиска,
підбурюваня і публичні погрози?

Ми не жадаєм, щоби дійшло до
того звірства, що з рускими
студентами, що

би масовими арештованими витягано по ночі сплячих з ліжок, ширено тривогу і розпуку в мирних родинах, але вимагаємо бодай сего, щоби ноторично звісних опричників потягнути до відвічальности.

Гюс подає спис тих вшехпольских хуліганів: Відомский, суплент гімназ, Ясіньскі, артист театру Балецький, трох графів Шембеків, »правдаїві Поляци-Парнас, Цвілінг, Венгжиновский, технік Новіцький. Особливо енергія п. Балецького при киданю ся на Русинів збуджувала подив навіть серед найстарших капралів поліційних...

Чи ж має уйти безкарно підущуване товпи проф. Закшевским, який вихилившись з вікна університету, кричав до юрби хуліганів: *Wijcie po ruskach!* Чи галицьку справедливість можуть так своєвільно бити по лицю вшехпольскі бандисти, які від трох днів держать ціле місто в тривозі?

Польскі дневники донесли, що сенат під напором хуліганських вибриків вшехпольскої молодіжи зібрав ся на нараду, щоби мимо ідучого судового слідства, виточити дисциплінарне поступоване против учасників рускої демонстрації задля успокоєня вшехпольских хуліганів. Не хочемо в се вірити, бо се було би щось монструальне, щось непонятне здоровим розумом! Передовсім сенат мусить радити над тим, чи віддати вшехпольских хуліганів під суд, на рівні з рускими студентами, чи бодай покарати реліґацією з університета таких Відомских, Шембеків і др. Коли Крат має бути реліґований за зневажене ректорскої тоґи, то і такий Відомский не заслуґує на нічо ліпшого за поневіране сьвященничої одежи руских богословів, за тягане по сходах невинних в нічим людий, за перерване викладів і таке насильне заколоченє спокою в сьвятині науки.

Коли демонстрация руских студентів в університеті мала свій ідейний підклад борби за рідну інституцію, то напад вшехпольскої дичи має чисто хуліганський характер жадоби мести і ординарної уличної бійки. Насилє, сповнене на супокійних і мирних руских богословах, не дасть ся нічим оправдати, як безграничною буюто і сьвідомостию повної безкарности львівских хуліганів. Та і не диво, коли протектором хуліганів являє ся сам сенат, а ініціаторами наґінки на Русинів Гломбінський, Дуніковський, Томашевський, Закшевський.

Прецінь їх вшехпольский орган пише з одушевленєм: »Наша млодзєж спісала се по рицерску! Зложила відоми до вуд, же уме дотшимаць теґо, цо заповедзяла (!). Не можеми браць за зле (!) млодзєжи ей чиннеґо (!) вистомпєня. Ёй учуця сон натуральне (!) і зрозумяє для вшистків (!). Належи пшиклясонць (!) млодзєжи шляхетней (!!)

хенці, належи цешиць се (!), же в жилах нашей млодзєжи плинє жива креф (!), же наша млодзєж не хорув(?) на стемпєне змислу моральности і справедливости...»

ють до себе а до Русинів! Се не нарідті репрезентовані вшехпольскими карієровичівскі хулігани, се каста галапасів, яка не дбає зовсім про добро і піднесене корінного польского люду, а шукає легкої наживи на Руси і Литві, де уважає себе звільненою від всяких зглядів справедливости, патриотизму і горожаньского почутя для краю і населєня, серед якого живе. Для них вже є тим »привернена рівновага«, що польска хуліганія, найшовшись в більшости, побила Русинів і викинула їх за рампу університету!

Однак ми живемо єще в Австрії, де вшехпольскі понятя о правнім порядку єще не мають сили автентичної інтерпретации законів. Така самопоміч вшехпольскої молодіжи, мимо біжучого судового слідства, є таким самим, а навіть гіршим злочином, як провинна руских студентів і тому оба сі чини на рівні повинні трактувати ся і коли тамті мають остати безкарними, то і слідство — так судове, як і університетске — против руских студентів повинно бути цілковито застановлене! Як тепер річ стоїть, то єще дуже далеко до привернення справедливої рівноваги!

Шакалі

(*Причинки до історії остатних університетских подій у Львові.*)

В листі до одного з буєшинських провідників описує п. Кушнір, редактор »Ukrainische Revue«, свою пригоду на краківскім бруку, при нагоді шупагованя з віденьского до львівского карного суду. Ся пригода кидає знаменне сьвітло на ті стежки, якими деякі круги хотіли повести спрзву руских студентів. Він пише:

»Високо поважаний Пане! Щоби Вам наочно показати, цо на мене панове зі Львова мають великий апетит, розкажу ось яку провокацию моеї особи: Коли мене відставлювано до Львова, треба було переночувати в краківскім арешті. Так була виставлена »Marschroute«. Я приїхав з капралем (Justizsoldat) в пятницу (8-го) до Кракова о год. 11, в ночи страшно змучений. Ні жовнір, ні я не знали, де арешт і ми шукали по місті. Не було видно ніде живої душі. Нараз надходить якийсь панок і питає ся: »Wohin gehen die Herren?« Я відповів, цо шукаємо арешту і цо я маю бути відставлений з Відня до Львова. На те сей незнайомий мені чоловік (в Кракові загалом ніяких знайомих не маю) каже мені на мое превелике студованє: Ach so! Sie sind doch der gewisse? Aber ja wir wissen's schon, Sie sind ja der gewisse Kuschnir. Мене мов громом хто вразив. Нараз сей панок робить таємничу міну і питає, чи мій ескортант вміє по польски, а коли я сказав, цо ні (сей жовнір був Чех Korporall Franz Prihoda), значить таки трохи по польски розумів! Панок став в мене вговорювати по польски, цо на мене піднесено страшні річи, цо мене живим з арешту не випустять, цоби я втікав до Росії, а се радить мені як ученик мого батька, який нібито був учителем в Бохні. (в дійсности мій батько не був ні в Бохні, ані учителем і мій батько давно вмер!), бо чує велику

пошану до мого батька і не хоче дати пропасти єго синови. Я, будучи дуже втомленим з дороги і страшно зажурим, бо дома лишив хору жінку на божу опіку, був в таким глупім настрою, цо зачав ся перед ним оправдувати, цо я нічого не винен і цо мое арештованє се тільки помилка. Тоді мій паниско представляє ся як поліційний аґент і каже, цо він все знає, цо він навіть має мене ескортувати, отже я не повинен нічо укривати, бо то все на дармо. Колиж я і по тім, зміркувавши, з ким маю діло, сказав, цо се все цусте і цо я себе до нини не почувую, сей панок сказав отсі слова: »Aber mein Herr, sie kriegen eine S hale Suppe, schöne Suppe, gute Suppe und in 10 Minutem sind Sie fertig! Panie! pana otrują, uciekaj pan do Rosyi!« Мене мов шилом вколало. Тоді панок, бачучи мій переполох і мое виблідле лице, каже звертаючись до жовніра: »Sie Herr Zugsfürer, töten wir den Mann! Bo ja Panu mówię, lepiej dla Pana, czem przedzej tem lepiej«. Я просто примирав зі страху. Ми прийшли так аж під арешт і тоді сей панок, перестерігаючи мене, цо се, цо він сказав, правда і цо він оставляє мені цілу ніч до намислу, вилегітимував себе як аґент поліційний, показуючи при тім свою легітимацийну книжочку з фотографією, але закриваючи свій підпис і сказав, цо прийде на другий день рано на дворець по відповідь. Прибитий сею нічною сценою між старими мурами міста Кракова я ввійшов до арешту. Мене завели до якоїсь камери, без сьвітла. Я постояв хвилину, протираючи очи, аж якийсь старий жид арештант, спитавши хто се, пояснив мені, де мені класти ся спати. Я намацав ліжку, але на нім не було ні простирала, ні покривала. Я сидів зі гри години, але потім утомлений положив ся в убраню на тапчан, прикриваючись своїм плащем, але цілу ніч ока не примкнув. Я розказав сцену одному арештантови, а сей, коли я єму описав сцену, цоб заповнити час, а потім ще описав вигляд того панка, сказав, цо се аґент поліційний, оден з братів Карч (двох братів того назвиска є детективами). Не примкнувши ока ні на хвилю я пролежав до рана і мене ескортував жовнір далі. Нашого аґента вже не було.

Галицький сойм.

На послідних двох засіданях, в понеділок і вівторок »перебичовано« в соймі багато дрібних справ: тільки подрібна дискусия над розширенєм автономії краєвої ради шкільної визвала загальнійший інтерес. Зараз при §. 1. і §. 2 пос. Могильницький спротивив ся заведеню двоєкого типу семінарій, цо визвало живу полеміку з польскої сторони. Відтак при §. 5. пос. Могильницький поставив поправку, цоби окрім чисто польских семінарій утворено також кілька чисто руских. Всі ті поправки упали, а далі привід до поновних полемік п. Бобжиньского і Томашевского. Пос. Олесницький зазначив, цо Русина прецінь не жадали нічого позитивного, але хотіли, цоби в законі зазначено лише теоретично можливість заснованя руских семінарій. Тимчасом предложений закон раз на все виключає сю можливість і польска більшість з легким серцем відбирає Русинам право викладового языка руского в семінариях і каже по Русинів: Ла-

sciate ogni spreganza. Бесідник просить, щоби ратовано бодай позори, що польська політика екстермінаційна против Русинів не йде так далеко, для того вносять, щоби відкинути цілий другий уступ параграфу третого, а щоби язик викладовий означала рада шкільна краєва в порозуміню з міністерством просвіти, після обов'язуючих приписів.

По полеміці пп. гр. Пінського, Абрагамовича; запитує пос. Король, хто винен, що кожда найневинніша справа так заострюєся? Винна лише більшість соймова, котра заховуєся офензивно, а не Русини, котрі лише бороняться, і то змушені до того Поляками. Польські послы мали відвагу кинути руским послам твердження, що законне відібране Русинам можности твореня руских семінарий дїєся в інтересі народу руского. Бесідник хоче тільки сповнити officium boni viri і перестерегти Поляків, що окрім Бога ніщо на світі не є вічне і перевага Поляків не вічна. Як піде далше, так як тепер, то хто знає, чи за пару літ буде міг який Русин в тім соймі промовляти в згідливім дусі. Пропасть між польским а руским населенєм буде так велика, що не можливою річю буде разом спокійно радяти. Остаточнo внесене Олесницького відкинено і параграф, а затим і цілий закон прийнято в другім і третім читанню.

Вчорашнє засіданє було посвячене справозданям і справам меншого значіння, при яких однак рускі послы ставили також свої поправки, та як звичайно без успіху супротив соймової більшости. Увага послів була звернена більше на події на університеті, які рівночасно розгрівалися. Рускі послы під проводом пос. Олесницького інтервенювали в сій справі у намісника гр. Потоцького, а відтак внесли дві обемисті інтерпеляції в повній палаті, які зі згляду на брак місця подамо завтра.

Просимо відновити передплату.

Н О В І Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Евгения м., Атан.; римо-кат.: Томи з Аквіну. — В п'ятницю: руско-кат.: Поликарпа; римо-кат.: Йоана А.

— **Замкненє львівського університету** має тривати аж до кінця сего зимового курсу, який кінчить ся дня 23. с. м. Тимчасом можуть відбувати ся іспити і промоції, бо замкненє університету обмежає ся лише до завершення всіх викладів.

— **Райтерада по компромітації.** Провідники польских ст. ровництв народових — як нам доносять з добре поінформованих кругів — постановили конче вплинути на польских студентів, щоби заохотили розпочати, як кажуть „wielce niepolitycznej i zgubnej“ акції против Русинів на університеті. Хотять лишень знайти спосіб „гонорового wycisnienia się“ і то конче. Поступок польскої молодіжи осуджують яко дуже некорисний для Поляків, не на часі і не обдуманий. Сегодня мають порозуміти ся з молодіжию і вплинути на ню, щоби змінила постанову недопущеня руских студентів на університет.

— **Вчорашній бал** на дохід „Рускої Захоронки“ у Львові вишав дуже гарно. Гуляло пар понад 60. Аранжували асекюльтант Вол. Іванець, проф. Смолінський та інж. Боцюрків. Котиліон, з всякими потрібними до того препаратами, вишав справді артистично. З причини, що пізно оголошено бал, з провінції прибуло мало осіб. Забава однак йшла знаменито. Богато мужчин мусіло продавати хрін. Стрoї пань дуже гарні а й красних лиць велике число.

— **Тарасове сьвято** в роковини смерти незабутнього нашого Кобзаря було від початку пробудженя української ідеї всенародною нагодою покріпленя духа, обчисленя своїх сил

і пригадкою високих братолюбних ідей народного Генія. Сьвітлий обхід пам'яті Тараса був завжди нашою народною гордостю і предметом амбіцій сьвідоміших гуртків в кожній місцевості нашої широкої вітчизни. Сей рік становить, на жаль, немов виїмку: рідко тільки доводиться читати в прасі звістку про Шевченківські вечеряччі, хотять вже слушний час, щоби в громадянським гурті почитати пам'ять того, що жив і умер за Україну. В попередних роках культ нашого генія був рішучо сьвітліше обходжений. До сего часу можна було читати в нашій прасі про сотки Тарасових вечеряч по селах і містах, які або відбули ся, або були заповіджені. Що сего року було менше Тарасових обходів, на се зложили ся може тяжкі невідрадні відносини, серед яких проживає наш нарід. Однак ті обставини ніяк нас не виправдують. Як раз тепер в хвилі, коли наш нарід стає до борби о свої національні права, високі ідеали Тарасових заповітів повинні ставати перед очима народу, повинні на кождім кроці, при як найчастіших нагодах присьвічувати кождому Русинови, а найкрасшою нагодою до того є концерти і вечерки в честь нашого славного Кобзаря.

Цінава річ, чи львівський карний суд і сечат університету потягнути до одвічальности тих вшехпольских студентів, які обмежували личну свободу і допускались розбоїв на рускій молодіжи на університеті? Чи мала би бути в виду них примінена инша міра, як проти Русинів?

— **Віче техніків.** Поступова польська молодіж львівської політехніки скликала на вчерашній вечер віче в справі послідних подій на університеті. На се віче ректорат політехніки не дав авлі, тому віче відбуло ся в просторім вестібулі техніки. О 7. год. вечером вестібуль був заповнений технічною молодіжию, узброєною в досить грубі палиці, бо розійшла ся чутка, що мають напасти вшехпольяки і розбити віче. Настрій віча був горячий мимо переймаючого зимна в вестібулі. По виборі президиї виступив довгий ряд референтів і бесідників, які поставили кілька досадних резолюцій. Бесідники ставали в обороні покривджених на університеті Русинів, називаючи вшехпольских академиків бандитами і хулїганамми а вшехпольских професорів університету провокаторами. Обговорювано також спосіб обезпеченя молодіжи рускої і польскої, яка симпатизує з Русинами, перед палками і бровнінгами всепольских розбійників, коли отворять університет і в тім напрямі поставлено внесене на зорганізоване самооборони. То внесене мало що не перейшло при голосованню. Віче тривало від 7. до 12. год. в ночи і ухвалило резолюції з висловом симпатії для рускої молодіжи академічної, постулят крєования руского університету у Львові, погорду всепольским академикам. Запротестовано проти обидв нанесеній імені Польщі шовінізмом вшехпольяків при т. зв. „очищуванню університету“ з Русинів, а вкінці ухвалено резолюцію до збору професорів політехніки, аби релєговано тих техніків, котрі помагали викидати Русинів з університету і вислано депутацію з чотирох студентів до переданя тої резолюції ректорови. По вічу утворив ся похід студентів в числі до півтора тисячі і супроводжений 50-ма поліціянтами потягнув співаючи улицею Сикстускою під памятник Міцкевича. Перед „Народною Гостинницею“ взношено оклики „Vivat“, „Niech żyje“, заявляючи тим симпатію Русинам. Під памятником Міцкевича на Марійській площі промовляв ще оден бесідник Поляк і оден Русин (ю польски) дякуючи Полякам-технікам за симпатії до руских академиків як і до цілого руского народа. О год. 3/4 на 1. в ночи похід розійшов ся спокійно домів.

До стрічи зі змобілізованими вшехпольскими академиками не прийшло, бо на фальшиво пущено чутку, що техніки підуть під університет, вшехпольяки бігцем потягнули на ул. св. Миколая і обсадили рампу університету і звідтам не рушили ся. Такого самого маневру ужито в понеділок підчас представлення в „Яд Харузім“. Коли на ул. Казимирівській зібрало ся до двох соток вшехпольяків, аби напасти на руску публику, як буде виходити з представлення, пущено між них чутку, що рускі академики помашерували на університет. Вшехпольяки як найскорше потягнули на оборону „загрожених“ мурів університету, полишаючи навіть тих, що запивали ся в рєставрації „під цапком“.

— **Складка на шкільну оплату.** Іменем убогої родини одного з учеників з низших клас рускої гімназії у Львові відкликуюмо ся до жертволюбности нашої публики з просьбою о складку на шкільну оплату за того ученика. На доказ наводимо предложене нам сьвідощтво виставлене дирекцією філії гімназії, з пропущенем назвища і класи:

„Н. Н. ученик... класи філії ц. к. академічної гімназії у Львові є сиротою. Опікує ся ним сестра, що з праці рук удержує себе і безпомічну матір проживаючу у великій бідності. Ученик заслугоує на те, щоби жертволюбні люди допомогли йому до зложеня оплати шкільної в квоті 40 К, а тим самим до покінченя кл. II, щоби міг відтак поступити до якого практичного званя“.

Ласкаві датки просимо присилати на адресу ношої адміністрації.

— **Вечеряччі з танцями.** Тов-о укр. акад. молодіжи „Січ“ у Львові устроює в четвер дня 7. с. м. вечеряччі з танцями в салі „Народного Дому“.

В Станиславові відбудуть ся вечеряччі з танцями тов-а „Руска Захоронка“ дня 9. с. м. в салі „Gwiazdy“ (ул. Карпінського 8.) Стрій візитовий; музика війскова, Вступ 2. від особи; акад. білет 1 К. Дохід на будову власного дому.

В Заліщиках в салі „Рускої Бесіди“ забави з танцями будуть 7. і 10. с. м. Початок о 8. год.

— **3 Перемишля.** В суботу дня 9: с. м. відбудуть ся заходом академічної молодіжи в великій салі „Народного Дому“ вечеряччі з танцями. Вступ від особи 3 К, білет родинний на 4 особи 10 К. Стрій для пань вечерковий. Вступ лише за запрошеннями. Хто ще не одержав запрошеня, а мавби охоту забавитись, — нехай зголосить ся до товариша Івана Даньо студ. прав, Руска шадниця. — *Комітет.*

— **Перед виборами до парламенту.** Взяває ся отсим тих, котрі хотять кандидувати на посла з округа міського Бережани-Рогатин і т. д. щоби виступили зі звоєю програмою на передвыборчих зборах в салі „Надії“ в Бережанах в неділю 10. с. м. о 2. год. по полудни. — *Руский комітет виборчий з Бережан.*

Всепольским виборчим плянам Narodowej Rad-и грозить фєско, бо Жиди, вірні доси союзники Поляків при виборах, зворохобиди ся. Отсе Czernowitzer Tagblatt доносить зі Львова дня 4. с. м., що жидівські члени Narodowej Rad-и зі Львова демонстраційно покинули Nar. Rad-у, обиджені тим, що вікогo з поміж них не вибрано до езекутивного комітету.

— **Вістки з півн. Америки.** В Новім Йорку утворила ся одна з найбільших руских кольоній в Спол. Державах. На скріпленє нюйорської Руси вплинуло перенесенє редакції „Свободи“ зі Скранток до Н. Йорку. Організація поступать там тепер незвичайно скоро. Досить згадати, що в Н. Йорку основує ся руске гімнаст. тов-о „Сокіл“, до якого, як пишуть нам звідтам, буде певно належати більше Русинів, як до руского „Сокола“ у Львові. Дня 17. лютого відбув ся в Н. Йорку концерт молодого співацкого тов-а „Боян“. Було се велике сьвято для всіх нюйорских Русинів. Концерт отворив промовою о. Йосиф Чаплинський, парох і заслужений організатор американської Руси. В промові вказав бесідник на силу і значінє народної пісні у нашого народу та закінчив словами: поки буде бити хоч одно руске серце, доти „наша слава, наша пісня не вмере не загине!“ Потім виступали мішані мужескі хори „Боян“ добре вишколені і зіспівані. Крім співу були гарні деклямації п. С. Яремківної і п. Красіцкої, далше гра на фортепяні п. Літвинської, а на конець відограно сценічний образок „Не

жартуй в серцем. По концерті був бал в танцями, на якім бавили ся весело разом Русини робітники та інтелігенти. — К. С.

— **Перегляд телеграм в Росії.** В Київі відкрила поліція тайну друкарню соціалістів. — В Москві застрайкували складачі у великих печатнях. — В останнім тижни виславо з Петербурга і інших міст європейської Росії по верх 400 осіб на Сибір за кару.

— **Дальший репертуар руского театру в Золочеві.**

В четвер, дня 7. марця „Галька“, опера в 3 діях Ст. Монюшка. Музика військова 80 п. п. Виступ п. А. Гаєка. Ціни місць підвищені. Абонаменти ухилени.

В суботу, дня 9. марця „Запорожець за Дунаєм“ народна оперета в 3 діях Артемовского. Виступ пана А. Гаєка. Закінчать: „Вечорниця“ музичний твір Ніщинського.

В неділю, дня 10. марця „Наймичка“ народний образ зі співами і танцями в 5 діях Карпенка-Карого.

Ві второк, дня 12. марця „Вишневий сад“ оригінальна п'юка в 4 діях Ант. Чехова.

Телеграми

з дня 6. марця 1907.

Відень. До переведення розправи проти руских студентів на внесене львівської палати радної буде делегований суд позакраєвий, здаєсь, віденський.

Петербург. Отворене думи відбуло ся вчора о 1. год. віцепрезидентом державної ради, Голубовом. Президентом думи вибрано Головіва 356 голосами; Хомяков дістав 91 голосів, Кузьмин-Караваєв 3, Стахович 2, а Тесленко 1 голос.

Матеріали до національно-політичного і культурного життя Русинів.

Лист Данила Таячкєвича до Ол. Барвіньского.

С. Іс. Хр.

Мій дорогий Друже!*)

Пишу до Тебе як бачиш відразу два листи, оден в справі громадских пасовиск, в який вніс я петицію до Союму на руки Гуріка, — з якого листу можеш зробити ужиток для попертя справи, де єї треба, — а сей вже лист интимний для відомости єдино Твої!

Мій Друже дорогий! Думаю, що не сумніваєш ся о мойй щирости: не лукавлю я в мойм житю в ніким і ніколи, і Бог допоможе, що не буду. Отже приймеш мой слова сподіваю ся, як вираз щирої Тобі душі, котрі заслугують щоби їх уваглядити.

І знову не був би я тим другом Тобі щирим, коли би не заходив ся добути з тої прикрої недоброї ситуації, в котрій ти находиш ся. Вона не добра для Тебе, бо мусить наповнити Тебе горячею, роздражнювати, — а в таким стані можна учинити крок невластивий і витворити положене таке, з котрого тяжко видобути ся. А Ти за тяжко, за щиро, за чесно працював на свою славу народню, щоби єї умалити або знівечити. Тай слава народних привідників — маєток народу, котрий, як не має інших маєтків, то слава та має єму їх заступити.

З тої ситуації мусиш ся добути, бо за нею понижене тільки і неслава — завірюхи межі нами, а користи для народу реальної ніякої.

Не думаю я, мій Друже дорогий, намовляти Тебе на яку авантурничу политику, щоби Ти витяв яке salto mortale. Для політичних діячів і людей характеру такі скоки не уходять.

Ходить тільки о те: Ти мусиш дати своїй політичній програмі инше освітлене — в свій час — се встане.

Така теза поставлена: я маю надію що ми дійдемо своїх прав лишень в порозумлію с рядом і Поляками — не дає ніякого

захвсту нашій політиці — бо з якими поляками маємо порозумівати ся? з Поляками Czaś-y? чи Reform-i? чи Народівки? — чи Dziennika? — з правительством? з Мадейским? Яворским? Баденім? (Тим Баденім, що в той сам час, як Тебе форитував на посла в Камінеччині — в той сам час казав до Петрушевича в Буску — ipsissima verba: Mnie dziwi, że Książdz rozumny człowiek, możesz jeszcze o jakiejś ruszczyźnie myśleć. І Поляки і правительство — се фарисейство. Одна корона тримає те все ще в карбах, та традиція прихильности до Русинів — ніхто більше — ті всі концесії мізерні що маємо — то дарунок корони — против волі Поляків. Під пресією корони дістали ся ті всі дрібні концесії!

О порозумлію говорити, де нема вирозумія і розуму? Правда! Ми мусимо вирозуміти нашу історичну роботу, і завдане, що ми і Ляхи мусимо унормувати славянську культуру — се відмінити нема способу, — а покищо ми мусимо для Ляхів добувати науку з їх власної історії, так як діди колись учили їх лицарства.

Ляхів забивала і забивав їх гординя, очи ім засліплює, розуми їх отуманює!

Але я не песимист — я не трачу надії, бо я вірю в силу Божого милуваня: Богато є в історії їх великого, богато в них любви до свого, богато в них пожертвованя — се мусить скристалізувати ся в новій історії се не перечу, що являє ся та надія в молодіи поколію правда никлими ще цвітками, але є. Може те світло, що нас огріло, вигнало на силу ті квітки. Маю надію, що той зільник розведе ся. Єму треба з нашої сторони помагати.

Не раз я казав Ляхам, що: my jesteśmy dla was dziejowem lekarstwem.

Се фарисейство їх треба нам викоріювати. Се не лишень егоїзм національний, се і культурна робота.

Я кажу фарисейство. — але сего названя за мало: бо як назвати се, — коли не допустили Тебе до мандату з Бучача, коли тобі того вибору так страшно було потреба? Се лукавство без границь, — мов би наумисно ту цілу угоду старано ся здескредитувати, в сміх обернути — се така правда ясна як сонце. Не бачиш тої бути паньської скрізь і всюди — що нам дістає ся, то се після їх розуму тільки паньська ласка і нічого більше, і ми повинні Полякам бути влячними? Чи ти того не знаєш і не бачиш? — Як говорять ся при відкритю союму, як говорив недавно Мадейский — не чути того, що вони мов крєчність часами роблять для Австрії, коли дають нам концесії, до чого вони мов то не обовязані. Те все докладно ся бачить, докладно ся чує. І як ся мовчить на те все, то тільки для того, бо ходить о той бідний нарід, щоби єго не робити біднішим. То є оден мотив децидуючий в тім положеню, що мусимо бути терпеливими, мусимо бути уважними. Але і тут єсть границя, до котрої вільно мовчати, а дальше ні.

Нехай не пруть вас сей Рубікон переходити.

Сей Рубікон єсть і для Тебе.

Треба чекати аж до вибору в Бродах.

Казав мені Дуткевич з Дубя на зборах, що правибори переводять ся багнетами і нас народовців викидають. Отже видно, що мусить бути перефорсований вибір того, котрого хочуть мати. Може хочуть мати Тебе? Нехай буде! Послухай мене мій Друже! По докованім виборі (бо прецінь ліше як Тебе виберуть, як Поляка) видай політичну брошуру — виби дальший тяг Polityk-i Polaków względem Rusi Качали — по польски і скажи полякам ясно і докладно, — хоч в формі не так острій, — чого, то ми від них жадаємо, чи: що від них жадає їх власне призначене, їх історія, — що недоволене сим риданєм тільки на них наносить нещастє, віддалає від них їх історичну мету. Оперти ся маєш на чім — доказів знайдеш досить. А закінчити маєш їх тою перестроєю: щоби не викликувано в нас нових ситуацій, нових протестів — нових боїв.

Така праця буде добрим освітленем програми, не буде се хвилева публікація, буде в ній історична сила. Се буде промошена дорога нехай одробину до порозумія — і може як Бог поможе і утвердить ся та дорога. Розуміє ся, що єю працю маєш видати під власним імям, бо інакше було би се без вартости.

Уважаю то яко єдиний вихід з прикрої ситуації, єдиний спосіб успокоєня чи зацїтканя буч, загороджене дороги москвофильству. Не стратить ся для народу Твій дотеперішній вплив в децидуючих сферах і справі народній

прислужить ся, і чести народній не ухибить ся.

Цілюю Тебе
сердечно
щиропріхильний друг
Данило Таячкєвич.

Діти устисни від мене. Для Твої Пані долучаю окремиий лист, котрий ласкаво передай.

*) Лист сей беа гати, але відносить ся до кінця 1904 р. коли „Діло“ і „Галичанин“ почали нападати на Ол. Барвіньского, що він дальше остав на „викидаючим становищі“ зазначенім п. Романчуком. Тоді то п. Ол. Б-ий принагідно заявив пок. митрополиті Сембратовичови, що при нових виборах до союму (1905) не думає кандидувати задля киданих на него безословних нападів. На се замітив пок. митрополит: „Коли Ваше сумління чисте, що сповняєте щиро і ревно свої обовязки, то незважайте, що про Вас говорять або пишуть, а робіть те, що Вам сумління і обовязок наказыє. От і мене зробив „Галичанин“ алодієм, що я нібито собі присвоїв каменіцю вдов. сирот. фонду (хоч опісля виявило ся, скілько тисячів полишив покійник на рускі народні ціли) Д. Таячкєвич так само признає в сїм листі заслуги п. Ол. Б-ого, котрих дневникарство не уміло оцінити, назинаючи єго народним зрадником, бо більшу вартість мав звичайно великий шум, як би хоч мале але позитивне придбанє. Ред. Русл.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварія — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Прїїхали 5/3. 1907: о. Король з Саранчівки, Ів. Малюца з Потугор, П. Усецька з Михалевич, П. Щуровска з довькою з Нієва, о. Паньчшина з Гологір, о. Метелля з Люблинець.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 1. до 15 марця 1907.

Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High Life представлено. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Рух залізничних поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-європейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Цкан	12:20*, 6:10, 1:40 5:45, 9:05*
„ Кракова	2:31*, 5:50*, 8:45, 1:30, 5:25, 8:40 9:30*
„ Підволочиск	7:20, 11:45, 2:20, 5:50, 10:30*
„ Лавочного	7:29, 11:50, 10:50*
„ Рави рускої	7:50, 4:50
„ Станиславова	8:05
„ Самбора	8:15, 1:50, 9:20*
„ Яворова	8:18, 4:37
„ Коломиї	10:05
„ Ряшева	10:35

На Підзамче.

Підволочиск 7:05, 11:30, 2:08, 5:35, 10:16

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	12:45*, 1:—*, 2:45, 6:35* 10:05*
„ Цкан	2:51*, 6:15, 9:20, 2:40, 10:40*
„ Підволочиск	6:20, 10:55, 2:21, 6:15*, 9:50*
„ Яворова	6:55, 6:—*
„ Лавочного	7:30, 2:30 6:25*
„ Самбора	8:55, 4:15, 10:51
„ Станиславова	9:10*
„ Белзця	10:45
„ Ряшева	4:05
„ Коломиї	3:30
„ Рави рускої	7:25*, 11:35*
„ Стрия	11:10*

З Підзамча:

„ Підволочиск 6:32, 11:07, 2:32, 6:27*, 10:02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані є черенками товстими; поїзди нічні є назначені звяздкою. Пора нічна числить ся від 6. год. вечер до 5. год. 59 минут рано